

ZIUA RADIOLOCAȚIEI, 25 IULIE 2021

Col.(Rtr.) conf.univ.dr.ing. Ioan Gheorghe Rațiu

Stimați prieteni, împreună cu mai mulți colegi radiolocațiști, colaboratori întru scrierea și publicarea spre neuitare a unor pagini din istoria radiolocației, relativ scurtă dar foarte bogată, considerăm că din punct de vedere publicistic sărbătorirea aniversării în anul 2020 a 65 de ani de la înființarea Trupelor Radiotehnice a culminat cu publicarea a patru lucrări despre istoria radarului / radiolocației în România și în lume, a unui roman cu tematică de radiolocație și monografia promoției 1974 de ofițeri de radiolocație, care au fost sarea și piperul acestei aniversări, toate create independent de către autori, fără a ști aproape deloc unul de celălalt: „Radarul românesc. O istorie vie”, coordonator Col.(Rtr.) CS I dr.ing. Anton Muraru; „La ecranele radar prin Ținutul Pontic”, autor Col.(Rtr.) Constantin Crăciun; „Contribuția unor state privind dezvoltarea radarului”, autor Lt.Col.(Rtr.) ing. Ladislau Penzes; „Considerații privind istoria radiolocației în România”, autor Col.(Rtr.) conf.univ. dr.ing. Ioan Gheorghe Rațiu; „Nepoții lui Argus”, autor Col.(Rtr.) Gheorghe I. Gheorghe; „Oameni și fapte, Monografia promoției 1974 a Școlii Militare de Ofițeri Activi de Artilerie Antiaeriană și Radiolocație „Leontin Sălăjan”, Brașov - arma Radiolocație, autori Col.(Rtr.) Eugen Moș și Col.(Rtr.) Marcel Man. De asemenea au fost publicate online sau în reviste nenumărate lucrări dedicate Radiolocației.

Faptul în sine este fără precedent în cei 30 de ani de când se sărbătorește oficial la 25 Iulie, Ziua Radiolocației.

Anul acesta atât din punct de vedere publicistic dar și prin activitățile aniversare organizate la Timișoara, sărbătorirea Zilei Radiolocației este înnobilită de Jubileul de Platină al Învățământului Militar Românesc de Radiolocație, întrucât la **data de 12 Aprilie 2021 s-au împlinit 70 de ani de când prin Ordinul M.St.M. Nr. 00316495, a luat ființă Batalionul 5 Elevi de Radiolocație, în cadrul Școlii Militare de Ofițeri de Transmisiuni din Sibiu.**

Aceasta a fost prima structură de învățământ militar românesc pentru formarea ofițerilor de radiolocație.

Așa a început drumul anevoios al învățământului militar românesc de radiolocație, având o evoluție ascendentă și sinuoasă, flexibilă la schimbările legislației și structurilor, înzestrării cu tehnică nouă, apartenenței la blocurile militare și ale societății în general.

RADAR - ul (*Radio Detection And Ranging* - *detectarea prin radio și determinarea distanței*), reprezintă o creație tehnică militară preponderent electronică, care emite direcțional în spațiu „microunde electromagnetice” și apoi folosește „reflexia” acestora de la diferite obiecte aflate în spațiul aerian pentru a determina „existența” și „distanța” lor față de locul de dispunere al antenei.

Termenul RADAR a fost inventat în anul 1940 de către Marina Statelor Unite ca acronim pentru RA(dio) D(etection) A(nd) R(anging).

De atunci termenul „RADAR” a intrat în vocabularul limbii engleze și a altor limbi de circulație internațională ca substantiv comun.

Nu se știe dacă cei care au definit noul mijloc tehnic militar, au făcut aceasta în mod intenționat sau nu, dar au reușit să creeze un cuvânt nou, un „palindrom”, din cinci litere, cuvânt care poate fi citit și de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga fără să-și piardă sensul.

Termenul „palindrom” a fost introdus de scriitorul englez Ben Jonson (1572 - 1637) și provine din cuvintele grecești „palin” (πάλιν; „înapoi”) și „dromos” (δρόμος; „drum, direcție”). Cel mai lung palindrom din lume este *Pitkä palindromi*, în limba finlandeză, creat de Teemu Paavolainen în 1992, care are nu mai puțin de 49935 de caractere.

În vocabularul limbii române termenul „radar” a intrat după război, odată cu instalarea pe teritoriul României a primelor radare de proveniență americană, S.C.R.-527A și engleză, A.N.-T.P.S.-3, primite gratuit ca ajutor de război de către U.R.S.S., recondiționate și vândute Armatei Române și a radarelor germane, Würzburg-37T.D., captură de război a Armatei Române de la Armata Germană, capturate la rândul lor de către Armata Roșie, recondiționate și revândute apoi la preț de tehnică nouă.

Menționez că orice asemănare cu realitatea este absolut întâmplătoare.

Acestea au fost primele radare utilizate ca bază materială de învățământ de către elevii din prima structură de învățământ militar românesc de radiolocație, B. 5 Elv. Rd.Lc. din Școala Militară de Ofițeri de Transmisiuni, Sibiu - 1951, Școala Militară de Ofițeri de Radiolocație, Sibiu - 1952 și Dn. 3 Elv. Rd.Lc. din Școala Militară de Ofițeri de Artilerie Antiaeriană, Brașov – 1952, absolvenți ai primei promoții de ofițeri de radiolocație, 23 August 1953.

După introducerea în înzestrare a tehnicii de proveniență sovietică, cuvântul „radar” a fost aproape abandonat și s-au utilizat după caz cuvântul „radiolocator” și expresiile „stație de radiolocație”, „complex de radiolocație”, „complex radiotehnic”, „mijloc de radiolocație” sau „mijloc radiotehnic”.

Timp de aproape trei luni și jumătate, din luna aprilie și până în prezent s-au scris și publicat în reviste, în mediul online, într-o conferință online, știri, articole, interviuri și videoclipuri în legătură cu aniversarea a 70 de ani de învățământ militar românesc de radiolocație, pe care mulți dintre cei interesați le-au citit, vizionat și comentat, pe care doar le enumăr și adaug legăturile unde acestea pot fi găsite de către cei interesați.

O întâmplare, așa spune fericită, de origine divină, cum așa putea spune altfel, are loc în luna aprilie, în fapt o întâlnire între doi cețăteni necunoscuți într-un super market din București, Gl.Bg. (Rtr.) Ionel Cantaragiu și Mr. (Rtr.) Ion Pică. Se infiripă o discuție banală, ca apoi să afle amândoi că sunt ofițeri de radiolocație și cel mai important lucru, că domnul de 87 de ani este absolvent al primei promoții de ofițeri de radiolocație, care a început studiile acum 70 de ani la Sibiu și le-a încheiat doi ani mai târziu la Brașov, la 23 August 1953.

Cu o asemenea știre și oportunitate te întâlnești doar o singură dată în viață și în mod firesc nu puteam să o pierdem, așa că a fost tratată cu toată atenția. Au avut loc mai multe discuții telefonice cu domnul Pică, apoi și cu alți ofițeri de radiolocație din primele promoții, urmate de schimburi de informații, documente etc. Mai relevante au fost considerate cele cu și despre domnii Mr.(Rtr.) Ion Pică (87 de ani), Col.(Rtr.) Costache Pânzariu (90 de ani), Col.(Rtr.) Costache Harabagiu (95) și Col.(Rtr.) Ion Vodă, venerabili veterani radiolocatorști, despre care puteți afla în lucrările de mai jos:

1. Revista „Rezerva Oștirii Române”, Anul XXIII, Nr. 1 (44), Mai 2021, https://ancmrr.ro/wp-content/uploads/2021/06/Rezerva-Ostirii-Romane-nr.1-44-mai-2021.pdf?fbclid=IwAR16esekiFmSq2j4-LgVkit3EGI_N8TZYOFJDUImsKXXLQVnddUXMPD9eRY:
 - „Ingineri români, Dicționar enciclopedic, Vol. IV, Col.(r) dr.ing. CS I Anton Muraru, p. 30 – 31;
 - „70 de ani de Invățământ Militar Românesc de Radiolocație”, Col.(r) conf.univ.dr.ing. Ioan Gheorghe Rațiu, p. 43 – 45;
 - „Decanul de vârstă al Radiolocatorștilor Români, Col.(rtr.) Costache Harabagiu - 95 de ani”, Lt.col.(r) ing. Ladislau Penzes și Col.(r) conf.univ.dr.ing. Ioan Gheorghe Ratiu, p. 46 - 47;
 - Completare la articolul „Decanul de vârstă al Radiolocatorștilor Români”, „Col.(Rtr.) Costache Pânzariu și Mr.(Rtr.) Ion Pică Veterani ai învățământului militar românesc de radiolocație”, Col.(r) conf.univ.dr.ing. Ioan Gheorghe Rațiu,

https://ancmrr.ro/wp-content/uploads/2021/06/I.G.-Ratiu-Col.Rtr_-Costache-Panzariu-si-Mr.Rtr_-Ion-Pica-doi-seniori-veterani-ai-%C8%8Bnvatam%C8%83ntului-militar-rom%C8%83nesc-de-radiolocatie.pdf.

2. Baza Aeriană de Instruire și formare a Personalului Aeronautic „Aurel Vlaicu”, Boboc, Buzău, Biblioteca Virtuală, <https://afas.ro/biblioteca-virtuala>:

- „70 de ani de Învățământ Militar Românesc de Radiolocație”, <https://afas.ro/wp-content/uploads/2021/07/Joan-Gheorghe-Ratiu-70-de-ani-de-invatomant-militar-romanesc-de-radiolocatie-1.pdf>;

- „Col.(Rtr.) Costache Pânzariu și Mr.(Rtr.) Ion Pică, doi seniori, veterani ai învățământului militar românesc de radiolocație”, https://afas.ro/wp-content/uploads/2021/07/I.G.-Ratiu-Col.Rtr_-Costache-Panzariu-si-Mr.Rtr_-Ion-Pica-doi-seniori-veterani-ai-%C8%8Bnvatam%C8%83ntului-militar-rom%C8%83nesc-de-radiolocatie.pdf.

3. Publicații ANCMRR <https://ancmrr.ro/category/publicatii-ancmrr/>:

- „70 de ani de Învățământ Militar Românesc de Radiolocație”, <https://ancmrr.ro/wp-content/uploads/2021/04/Joan-Gheorghe-Ratiu-70-de-ani-de-invatomant-militar-romanesc-de-radiolocatie.pdf>.

4. Muzeul Gazelor Naturale în colaborare cu filiala Comitetului Român de Istoria Filosofiei, Științei și Tehnicii Brașov, Sesiunea de comunicări științifice cu tema „Tehnica și tehnologia - Asociațiile profesionale”, înregistrare din conferință, „70 de ani ~ Jubileul de Platină al Învățământului Militar Românesc de Radiolocație”, Conf.univ.dr.ing. Ioan Gheorghe Rațiu, intervalul de timp: 1:15:14 – 1:29:10,

<https://www.facebook.com/MuzeulGazelorNaturale/videos/462434054862674>.

5. Lt.col.(Rtr.) ing. Ladislau Penzes, Interviu cu Col.(Rtr.) Ioan Vodă, fost comandant al B. 5 Rd.Th., Deta,

<https://www.facebook.com/ladislau.penzes/posts/3862107197159255>

6. Lt.col.(Rtr.) ing. Ladislau Penzes, „Col.(Ret.) Costache Harabagiu, Decanul de vârstă al radiolocatoriștilor din România”, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=3878057542230887&set=a.390658780970798>

7. Lt.col. (Rtr.) Penzes Ladislau, în colaborare cu Col.(Rtr.) conf.univ.dr.ing. Ioan Gheorghe Rațiu, Interviu cu Gl.Bg.(Rtr.) Viorel Andrei, fost comandant al Școlii Militare de Maiștri și Subofițeri de Aviație Traian Vuia”, Mediaș,
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3889474101089231&set=a.390658780970798>

În după amiaza zilei de 23 Iulie 2021 într-un cadru festiv adecvat, cu respectarea strictă a măsurilor legale de bază pentru protejarea împotriva COVID-19, are loc întâlnirea radiolocatoriștilor din fosta Bg. 41 Rd.Th. Timișoara, organizată de Gl.Bg.(Rtr.) Constantin Mălaescu, ultimul comandant al brigăzii.

În acest cadru va fi și întâlnirea surpriză, după 68 de ani, între onorabili veterani radiolocatoriști Col.(Rtr.) Costache Pânzariu și Mr.(Rtr.) Ion Pică, foști colegi de promoție, va fi prezentat un clip video, autor Lt.col.(Rtr.) ing. Ladislau Penzes și vor fi evocate aspecte dedicate sărbătoririi Zilei Radiolației și a Jubileului de Platină al aniversării a 70 de ani de învățământ militar românesc de radiolație. Din păcate din motive de sănătate Col.(Rtr.) Costache Harabagiu nu poate participa.

În semn de mare respect vor fi decernate venerabililor veterani radiolocatoriști, Col.(Rtr.) Costache Harabagiu, Col.(Rtr.) Costache Pânzariu și Mr.(Rtr.) Ion Pică, Brevetul și „Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene” din partea Șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, Gl.Mr. Viorel Pană, la propunerea Col.dr.ing. Gheorghe Maxim, Comandantul Bg. 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere „Dacia”.

Din partea A.N.C.M.R.R. Filiala Timișoara, le vor fi acordate celor trei veterani Diplome și Medalii Onorifice, Col.(Rtr.) ing. Nicolae Moțoi o Diplomă Onorifică, create de Lt.Col.(Rtr.) Ladislau Penzes.

Toți participanții la întâlnire vor primi un exemplar din „Chemarea - Crez a promoției 1953 de ofițeri de radiolocație către promoțiile viitoare”.

CHEMAREA-CREZ
a promoției 1953 de ofițeri de radiolocație către promoțiile viitoare

„Noi, ofițeri primei promoții de RADIOLOCATORIȘTI din armata română, cititori pasionați în stelele electronice ale ceranelor, pășind în această zi cu rezonanță istorică pragul carierei militare, suntem hotărâți să depunem întreaga noastră capacitate de muncă în slujba APĂRĂRII ETERNULUI ETER al GLIEI STRĂBUNE în care scop:

- vom face din UNDA ELECTRONICĂ O ARMĂ sigură și permanent DE VECHIE la hotarele aeriene ale țării și în interiorul acestora;
- vom CHELĂLA POSTURILE DE LUPEĂ, în caz de necesitate, în orice clipă din zi ori din noapte, pe TOȚII APĂRĂTORII ANTHAERIEI pentru ca, împreună, să dăm riposta cuvenită agresorului și să restabilim liniștea aeriană a țării;
- vom PREVENI la timp TRUPELE și POPULAȚIA asupra pericolului aerian;
- vom CĂLĂUZI cu fermitate AVIAȚIA și TERUL ANTHAERIAN spre punctele lor de întâlnire cu inamicul aerian în scopul nimicirii sau respingerii acestuia;
- vom VEGHEA permanent ca în întregul SPAȚIU AERIAN ROMÂNESC să domnească ordinea în zbor și lipsa situațiilor de risc;
- vom FOLOSI cu chibzuință TIMPUL la dispoziție PENTRU continua noastră pregătire profesională spre a duce mai departe, în noile condiții de dotare tehnică, FAIMA ȘI TRADIȚIILE DE LUPĂ ale observatorilor și pândarilor aerieni INCEPUȚE LA GIURGIU, în noaptea de 15/16 august 1916 - orele 00.15- când postul de observare din localitate a transmis către autorități și populație primul mesaj din istoria apărării antiaeriene a României referitor la pericolul atacului aerian.

În întreaga noastră activitate ne vom strădui să fim
PRECISI în mesaje,
MĂSURĂRI în faptă,
OPERATIVI în licență,
UNIȚI prin crezul că, datorită strădaniilor noastre,
Vom păstra nealterate
Cinstea și demnitatea ostășească
Izvoarele și sensurile legământului:

SERVIM PATRIA!

Chemăm promoțiile viitoare să se alăture acestui crez.

Comandantul Școlii Militare de Artilerie Antiaeriană
Locotenent colonel Teodor Tomelcu

Șeful de promoție
Locotenent Eugen Teodorescu

Pentru contribuția adusă prin sprijin, sfaturi, încurajări și publicarea de lucrări dedicate Radiolocației, organizării și desfășurării sărbătoririi Zilei Radiolocației, 25 Iulie 2021 și Jubileului de Platină la împlinirea a 70 de ani de învățământ militar românesc de radiolocație se cuvine să mulțumim cu recunoștință domnilor: Lt.col.(Rtr.) ing. Ladislau Penzes, Col.(Rtr.) Nicolae Timofie, Col.(Rtr.) dr.ing. C.S. I Anton Muraru, Col.(Rtr.) Ion Sofronie, Col.(Rz.) Ilie Cămeșu, M.M.(Rtr.) Vasile Lăcătuș, Col.(Rtr.) Eugen Moș, Col.(Rtr.) Marcel Man și Gl.Bg.(Rtr.) Constantin Mălăescu.

Mulțumim respectuos domnilor: Gl.Mr. dr. Viorel Pană, Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, Col.dr.ing. Gheorghe Maxim, Comandantul Brigăzii 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere „Dacia”, Gl.Fl.Aer. Ovidiu Bălan, Comandantul Bazei Aeriene de Instruire și formare a Personalului Aeronautic „Aurel Vlaicu”, Boboc, Buzău și Col.(Rtr.) ing. Marin Andrei, membru în Biroului Permanent Central al Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră pentru sprijinul acordat cu această ocazie aniversară.

Cu prilejul sărbătoririi Zilei Radiolocației vă oferim cu drag tuturor un buchet de gladiole, floarea lunii Iulie, gladiolus sau „*crinul sabie*”, floarea simbol a Radiolocației.

***Fie pace sau război, nu se poate fără noi!
La Multi Ani Radiolocatorști Români!
Veșnică pomenire radiolocatorștilor trecuți în veșnicie!***